

РЕЗУЛТАТИ
ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА, ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ ОРГАНИ И
ТРЕТИ ЛИЦА НА
ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТА НА
МОРСКА СТРАТЕГИЯ И ПРОГРАМАТА ОТ МЕРКИ НА Р БЪЛГАРИЯ

(в т.ч. Справка с мотиви за приемане или не на получените мнения и предложения,
както и мотивите за възлагането/отказа от възлагането на допълването или
преценяването за продължаване на консултациите
по смисъла на чл. 22 от Наредба за условията и реда за извършване на екологична
оценка на планове и програми)

В съответствие с изискванията на чл. 20, ал. 1, ал. 2, т. 1 и ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка за планове и програми, Басейнова дирекция „Черноморски район“ е съобщила на обществеността, заинтересованите органи и трети лица за открита процедура за провеждане на консултации:

На 10.05.2024г. БДЧР е публикувала Съобщение за провеждане на консултации по Доклад за екологична оценка на проекта на Морска Стратегия и приложенията към него (включително Нетехническо резюме на доклада за екологична оценка).

Срокът за представяне на становища по Доклада за Екологична оценка е 30-дневен от датата на публикуването. Съобщението за провеждане на консултации и пакета документи са публикувани на официалната страница на БДЧР със следния линк: https://www.bsbd.bg/bg/index_bg_8583366.html

Документите (проект на Морска стратегия и програмата от мерки на Р България за периода 2022 – 2027 г. и Доклад за екологична оценка, и приложенията към него) са предоставени за публичен достъп в сградата на Басейнова дирекция „Черноморски район“, гр. Варна, ул. „Александър Дякович“ №33, всеки работен ден от 9:00 до 17:30 часа.

Съобщение за провеждане на консултации по проекта на Морска Стратегия е публикувано на 30.01.2024 г. на официалната страница на БДЧР със следния линк: https://www.bsbd.bg/bg/index_bg_3946367.html

Срокът за писмени становища, препоръки и/или коментари по проекта на Морската стратегия на Р България и Програмата от мерки за периода 2022-2027 до Басейнова дирекция „Черноморски район“ на адрес: 9000, гр. Варна, ул. „Александър Дякович“ №33, е 30 септември 2024 г., както и на електронната поща: bdvarna@bsbd.bg.

В 30-дневния срок за обществен достъп до Доклада за ЕО **няма устно изразени или постъпили писмени възражения или отрицателни писмени становища** по доклада за екологичната оценка и по проекта на Морска Стратегия.

В съответствие с чл. 21, ал. 1 от Наредба за ЕО на 18.06.2024 г. от 11:00 ч., в електронна среда - онлайн, бе проведено обществено обсъждане на доклада за Екологична оценка и приложенията към него и на проекта на Морска стратегия и програмата от мерки на Р България.

След общественото обсъждане на ДЕО и проекта на Стратегията, материалите и резултатите от срещата, както и списък на присъстващите бяха публикувани на интернет страницата на БДЧР: https://www.bsbd.bg/bg/index_bg_8583366.html. ([Протокол от срещата](#); [Присъствен списък](#); Презентация - [проект на Морска стратегия 2022 – 2027](#); Презентация – [Доклад по екологична оценка](#))

Всички консултации по доклада за екологична оценка, приложенията към него и проекта на Морска Стратегия са проведени по реда на Наредбата за ЕО.

В резултат от консултациите **не е възникнала необходимост от промяна** на проекта на Морска стратегия, което да доведе до промяна на ЕО.

Проектът на Морска стратегия е обект на консултации както с отговорните институции, така и с обществеността. Резултатите и становищата от всички консултации са отразени в актуализирана версия на проекта на Морската стратегия. Описани са и са направени съответните допълнения в проекта на Морската стратегия, които имат отношение към екологичната оценка:

1. Уточнения и допълнения в проекта на Морска стратегия в резултат от получените становища

По отношение на целите – няма предложения за промяна на целите и на формулировката им.

По отношение на ПоМ – няма предложения за промяна на новите мерки и на формулировката им.

2. Уточнения и допълнения в проекта на Морска стратегия в резултат от разработената ЕО

По отношение на целите – няма промяна на целите и на формулировката им.

По отношение на ПоМ – няма промяна на новите мерки, а са предложени само малки допълнения към тях, както следва:

- преформулиране на мярка 13;
- допълване на заинтересованите страни с Център за подводна археология при прилагането на мерки с №№ 8, 9, 14, 15, 17 и 20.

Направените допълнения са описани, като следва:

Преформулиране на Мярка № 13 от предложените нови мерки, както следва:

- **В Мярка № 13** „Опазване на мигриращия вид Средиземноморски буревестник (*Puffinus yelkouan*) и Средния (качулат) корморан (*Phalacrocorax aristotelis*) в крайбрежните, териториални води и ИИЗ на Черноморските държави“ да се добави и вида **Гривеста рибарка (*Thalasseus sandvicensis*)**, тъй като е включен в дейностите по Фаза 2 на мярката, а и в периода 2021 – 2022 г. за целите на РДМС стартира и регулярно наблюдение на гривестата рибарка като трети допълнителен вид. Доколкото този вид не е само мигриращ, а и гнездящ в България, както в прочем и средния корморан, се предлага думите „мигриращия вид“ да сезаменят с „целевите видове птици“. От проведения досега мониторинг на трите вида е отчетено, че корморанът и рибарката се придържат към крайбрежната зона, а буревестник е отчетен на разстояние от брега до 100 m дълбочина в шелфовата зона. Наблюдения в ИИЗ не са провеждани. Предлага се прецизиране на наименованието на мярка № 13: „Опазване на **целевите видове птици** Средиземноморски буревестник (*Puffinus yelkouan*), Среден (качулат) корморан (*Phalacrocorax aristotelis*) **и Гривеста рибарка (*Thalasseus sandvicensis*) в морската околна среда на Черноморските държави**“.

Допълване на заинтересованите страни с Център за подводна археология при прилагането на следните мерки:

- **В Мярка № 8** „Провеждане на дългосрочни наблюдения за въздействието на риболова

с бийм трал в зоните, разрешени за тралиране. При необходимост, промяна на границите на тези зони и на изискванията за експлоатация“ - по отношение на определяне на зоните, разрешени за тралиране.

- **Мярка № 9** *Промотиране стимулиране (включително и финансово) на незастрашаващи околната среда методи за събиране на рапан (*Rapana venosa*)*
- **Мярка № 14** *Изготвяне/актуализиране на планове за управление на защитени зони и територии, като се имат предвид изискванията на Рамковата Директива за Морска стратегия 2008/56/ЕО, включително определените национални и общи (съгласувани) с Румъния цели за постигане на добро състояние на морската околна среда*
- **Мярка № 15** *Създаване на синхронизирани и представителни мрежи от морски защитени зони в Р България и Румъния, както и на планове за управлението им. Увеличаване на площта на защитените територии, обявени по реда на Закона за защитените територии в морската среда. Подобен контрол на регламентираните дейности в защитените зони и защитените територии*
- **В Мярка № 17** *„Изменение на съществуващото законодателство, когато е необходимо, чрез въвеждане на разрешителен режим за дейности в морска среда или други регулаторни изменения“.*
- **В Мярка № 20** *„Преразглеждане на зоните за драгиране и депониране надрагажни маси (изследване на пригодността на съществуващите места за депониране на драгажни маси и предложения за нови)“*

Постъпилите становища по проекта на Морската стратегия и програмата от мерки в рамките на публичните консултации на и начина на отразяването им са резюмирани в изготвен Регистър на постъпилите предложения в хода на обществените консултации по проекта на Морската стратегия на Република България и Програмата от мерки за периода 2022-2027. Същият е публикуван на интернет страницата на БДЧР, заедно с актуализираният проект на Морската стратегия и програмата от мерки след приключване на консултациите по същата (срокът за консултации на Стратегията беше съвместен със срока за обществено обсъждане на Доклада за Екологична оценка: 30.09.2024 г.): https://www.bsbd.bg/bg/index_bg_3946367.html

Предложените промени и допълнения, в резултат от получените становища и в резултат от разработената ЕО, не са свързани с физични интервенции върху компонентите на околната среда. При прилагането им не се очакват въздействия върху околната среда и човешкото здраве или се очакват незначителни непреки положителни въздействия.

Въздействията върху отделните компоненти и фактори на околната среда, идентифицирани в доклада за ЕО, се запазват без изменение и са както са описани по-долу.

Въздействия на предвидените цели върху околната среда и човешкото здраве:

- предложените цели за постигане и поддържане на „добро състояние“ на морските води се очаква да окажат изцяло положителни, преки и непреки, дългосрочни въздействия върху всички компоненти и фактори на околната среда, като пряко допринесат за постигането на „добро състояние“ на морската околна среда.
- очакват се значителни положителни въздействия при прилагането и на трите цели по отношение на морските води, ландшафта, биоразнообразието, ЗЗ и ЗТ, както и положителни въздействия, които няма да са значителни, по отношение на въздуха, повърхностните и подземните води, субстрата на морското дъно, КИН,

материалните активи, отпадъците, опасни химични вещества, вредните физични фактори и населението.

- не се очаква въздействие върху климата, земните недра и почвите.

Въздействия на мерките в ПоМ върху околната среда и човешкото здраве:

- От направения анализ на вероятните въздействия на ПоМ върху околната среда и човешкото здраве, бе установено, че при прилагане на всички нови мерки за постигане и поддържане на „добро състояние“ на морските води не се очаква отрицателно въздействие, а се очаква да окажат пряко и непряко, дълготрайно, значително и незначително положително въздействие с комплексно положително влияние върху голяма част от компонентите и факторите на околната среда.
- Очакваното въздействие върху климата, подземните води и земните недра ще бъде предимно неутрално, а върху почвите, материалните активи се очаква незначително положително въздействие само от прилагането на една от всичките мерки, като от ОХВ се очаква незначително положително въздействие от прилагането на две от всичките мерки.
- Въздействията върху въздуха, повърхностните води, ландшафта, КИН, и населението ще са от неутрални до положителни предимно непреки, дългосрочни и вторични и незначителни в резултат от подобряване на морската среда и ограничаване на натиска върху морските екосистеми при прилагане на мерките. Очаква се подобряване на КАВ в района на прилагане на Морската стратегия, намаляване на замърсяването и подобряване на състоянието на повърхностните води, подобряване състоянието на крайбрежните и морските ландшафти, също така се очаква непряко положително въздействия върху подводното културно наследство в резултат от рестрикциите и ограниченията за различни дейности които иначе биха го застрашили. По отношение на населението се очаква появата на положителна тенденция по отношение на здравните показатели и на демографските характеристики на населението в черноморските общини в резултат от подобряване на качеството на морските храни, на водите за къпане и на създадените условия за развитие на различни научно-изследователски и икономически дейности. Също така се очаква и положително въздействие и върху Дескриптор 9 Замърсители в риба и други морски храни вследствие на подобряване на качеството на морските води, на морските храни и на водите за къпане.
- Най-значителни въздействия се очакват върху морските води, субстрата на морското дъно, биологичното разнообразие, защитените територии и защитените зони, които ще бъдат предимно значителни положителни, преки и непреки, първични и вторични, едновременни, дългосрочни, периодични или постоянни, кумулативни, с локално до трансгранично измерение и ще допринесат за постигане и/или поддържане на ДСМОС по Дескриптор 1 – Биоразнообразие, Дескриптор 2 – Неместни видове, Дескриптор 3 - Експлоатация на риби и черупкови организми, които са обект на промишлен риболов, 5 – Еутрофикация, Дескриптор 6 - Цялост на морското дъно Дескриптор 8 – Замърсители в морската околна среда и Дескриптор 9 - Замърсители в риба и други морски храни.
- Очакват се значителни дългосрочни положителни въздействия по отношение на факторите на околната среда вредни физични фактори и отпадъци:

- по отношение на подводния шум и Дескриптор 11 Морски шум се очакват значителни дългосрочни положителни въздействия в резултат от прякото ограничаване на генерирането на подводен шум в морската среда от офшорните инсталации и незначителни дългосрочни въздействия, дължащи се на непряко подобряване условията на средата от предложените нормативни промени и мерки за контрол, както и в резултат от разширяване на границите на защитените зони и територии и подобряване контрола вътре в тях.
- въздействията от предложените мерки с проекта на Морска стратегия върху отпадъците и Дескриптор - 10 Морски отпадъци, могат да се обобщят като значително положителни, преки и непреки, дългосрочни и постоянни от мерките, които се очаква да доведат до създаване на законово регламентирани механизми за управление на морските отпадъци, значително подобряване на управлението на отпадъците и до подобряване състоянието на морската среда и морските екосистеми.

Не е необходимо продължаване на консултациите по доклада за ЕО при отразяването на постъпилите становища, тъй като не биха променили оценката на въздействие, нито биха добавили нови въздействия.

От гореизложеното е видно, че отразяването на получените становища на проекта на Морска стратегия от проведените консултациите с отговорните институции и обществеността, не предполагат новопоявили се въздействия, различни от вече оценените (както положителни, така и отрицателни). Допълненията към някои от мерките не променят характеристиките на вече оценените въздействия.

В допълнение, съгласно чл. 23, ал. 1, т. 2 от Наредбата за ЕО не се налага да бъдат разгледани и оценени други алтернативи, мнения или предложения, тъй като след проведените консултации **няма устно изразени или постъпили писмени възражения или отрицателни писмени становища** по доклада за екологичната оценка и по проекта на Морска стратегия. Поради тези мотиви считаме, че няма необходимост от продължаване на консултациите по смисъла на чл. 22.

Приложение: 1. Справка за проведените консултации, в която са отразени постъпилите становища с мотиви за приемане или не на получените мнения и предложения.

**СПРАВКА ЗА ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ
И ПОЛУЧЕНИТЕ СТАНОВИЩА ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТ НА МОРСКА СТРАТЕГИЯ
ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА В МОРСКИТЕ ВОДИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ПЕРИОДА 2022-2027 г.
И НАЧИНА НА ТЯХНОТО ОТРАЗЯВАНЕ В ДОКЛАДА ЗА ЕО**

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
1	ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ НА ОБЛАСТ ВАРНА	Изх. №РД-24-24000-45(3)/29.05.2024г., вх. №12-00-281(А60)/30.05.2024г. Изразява се положително становище по представения Доклада за екологична оценка на проект на Морска стратегия Република България и програма от мерки в периода 2022-2027 г., като същите са нормативно издържани и изчерпателни в съдържанието си.	Да	Няма забележки по ДЕО
2	МЕ	Изх. № Е-92-00-542/04.06.2024, вх. № 12-00-281(А61)/04.06.2024 г. Няма бележки и предложения по материалите.	Да	Няма забележки по ДЕО
3	ДПШИ	Изх. №04-08-2-4/07.06.2024г., вх. № 12-00-281(А63)/07.06.2024 г. По отношение на морските отпадъци в допълнение на точка 4.8. Отпадъци, на стр. 146 след изречението „Морските отпадъци се образуват и от дейности на хората, извършвани в морето. Основните морски източници включват търговското корабоплаване, рибарството, плаването за развлечение и крайбрежните съоръжения” да се добавят следните изречения: „Определението за „Отпадъци” от кораби е разписано в §2, т. 37 от Допълнителните разпоредби на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ). Морско техническата услуга - приемане и обработване на отпадъци от кораби, определени в съответствие с Международна конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби, 1973, изменена с протокол от 1978 г. (MARPOL 73/78) се изпълнява съгласно одобрените и действащи Планове за приемане и обработване на отпадъци в пристанищата, съгласно изискванията на § 1а от Допълнителните разпоредби на ЗМПВВПРБ. Териториалният обхват на плановете е определен съгласно изрична заповед на Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, в която по предложение на изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Морска администрация” (ИАМА) се определят границите на акваторията, територията и инфраструктурата на пристанищата по чл. 106а от	Да	Забележката е приета и текстът е коригиран

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>ЗМПВВПРБ. Заповедта се издава на основание §53 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България.</p> <p>Пристанничните терминали, включени в обхвата на пристанищата по чл. 106а от ЗМПВВПРБ (Заповед № РД-08-19/21.01.2021г. на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията), и в които се изпълнява морско техническата услуга - приемане и обработване на отпадъци са, както следва:</p> <p>Пристаннищата по чл. 106а от ЗМПВВПРБ - Варна:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пристаннищен терминал Варна-изток; • Пристаннищен терминал Варна-запад; • Пристаннищен терминал Леспорт; • Пристаннищен терминал Балчик; • Пристаннищен терминал Петрол; • Пристаннищен терминал Фериботен комплекс - Варна; • Пристаннищен терминал „ПЧМВ - Варна“; • Пристаннищен терминал „Одесос ПБМ - Варна“; • Пристаннищен терминал за базови масла; • Пристаннищен терминал „ГЕЦ Езерово“. <p>Пристаннищата по чл. 106а от ЗМПВВПРБ -Бургас:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пристаннищен терминал Бургас-изток-1; • Пристаннищен терминал Бургас-изток-2; • Пристаннищен терминал Бургас-запад; • Пристаннищен терминал Несебър; • Пристаннищен терминал Росенец; • Пристаннищен терминал „Порт България Уест“; • Пристаннищен терминал „Бургаски корабостроителници южен кей - Л“; • Пристаннищен терминал Кораборемонтен завод „Порт - Бургас“; • Пристаннищен терминал „Трансстрой - Бургас“. <p>Дейността по приемане и обработване на отпадъци от кораби се извършва и в останалите изброени в ДЕО пристанища - рибарски, яхтени и специализирани, като предлагаме точните им наименования да бъдат съобразени и изписани съгласно Регистъра на пристанищата на Република България, воден от ИА „Морска администрация“.</p>		

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		По отношение на точка 4.11. Материални активи, да се коригира допуснатата техническа грешка на стр. 167 вместо „Одесос ПДМ- Варна“ с „Одесос ПБМ - Варна“	Да	Забележката е приета и текстът е коригиран
4	ИАРА	Изх. № 03-09-89/10.06.2024 г., вх. № 04-01-230(А806)/10.06.2024 г. Съгласува без забележки Доклад за екологична оценка (ДЕО) на проект на Морска стратегия на Република България и Програма от мерки 2022-2027г.	Да	Няма забележки по ДЕО
5	МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ	Изх. № 15-00-22/11.06.2024 г., вх. № 12-00-281(А65)/07.06.2024 г. и 04-01-230(А808)/11.06.2024г. Поради лошата резолюция, ограничената информативност и подвеждащо съдържание на легендата, следва да бъде премахната картата на стр. 115 от Екологичната оценка на Морската стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г. По отношение на всички останали карти, в т.ч. географски означения и координати, съдържащи се в Доклада относно екологичната оценка на проекта на Морска стратегия и програмата от мерки на Република България за периода 2022 - 2027 г. и приложения към него, включително и в Нетехническото резюме, следва да се отчита обстоятелството, че преговорите за делимитация на морските пространства между Република България и Румъния все още не са финализирани, поради което същите не могат да служат за прецедент или да бъдат използвани като свидетелство за целите на делимитацията в Черно море. В тази връзка сме на мнение, че по отношение на всяка подобна карта или означение от горепосочените документи и приложенията към тях, следва изрично да бъде предвидено пояснение в посочения по-горе смисъл (това може да стане като се добави коментар като бележка под линия). По този начин ще се осигури допълнителна гаранция, в съответствие с чл. 51в. (2) ЗМПВВПРБ, че планът не служи за определяне и делимитация на морските граници в съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право, сключена в Монтего Бей, Ямайка, на 10 декември 1982 г.” Старинен град Несебър е обект на световното наследство на ЮНЕСКО от 1983 г. с Решение на Комитета за световно наследство.	Да	Добавена е забележка под фигура 12: Представената пространствена информация не отразява реалните предели на морските пространства на страната, в този смисъл не визуализира пределите на морските пространства, върху които Република България упражнява властнически правомощия (под каквато и да е форма). Делимитацията на морските пространства между Р България и Румъния е предмет на продължаващи преговори между двете страни. Предоставената географска информация е единствено с цел изпълнение на изискванията на Рамкова директива за морска стратегия 2008/56/ЕО и не може да бъде използвана за никакви други цели извън прилагането на тази директива. Предоставянето на информацията не следва да бъде тълкувано като признаване на претенции на румънската страна по отношение на зони в Черно море, предмет на преговорите за делимитация В т. 4.7. от ДЕО е описано разширяването на границите на

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>С Решение № 45 СОМ 8В.70 на 45-та сесия на Комитета за световно наследство на ЮНЕСКО (Рияд, КСА, септември 2023 г.) към границите на обекта „Старинен град Несебър“ бе присъединена акватория, съдържаща подводно културно наследство. По отношение на обекта на световно наследство „Старинен град Несебър“ водещи институции са Министерство на културата, община Несебър и НИНКН. За подпомагането им е създадена Междуведомствена комисия с експертна работна група към нея.</p> <p>Подчертаваме, че по принцип всяка промяна, засягаща границите, атрибутите и статута на обекта, следва да бъде предварително съгласувана с Центъра за световно наследство на ЮНЕСКО, чрез Секретариата на Националната комисия за ЮНЕСКО (отдел „ЮНЕСКО“, дирекция „Права на човека“, МВнР).</p>		<p>обекта „Старинен град Несебър“ с присъединяване на акваторията, съдържаща подводно културно наследство. МС и ПоМ не предвиждат засягане на обекта. Съгласно направената оценка, прилагането на ПоМ ще има положително въздействие върху опазването на подводното културно наследство. Включена е и допълнителна мярка в т.10.2.7</p>
6	Ани Коджабашева	<p>Вх. №94-00-3410/31.05.2024г.</p> <p>В Морската стратегия трябва да е приоритет отговорът на България на международни рискове за Черно море като "Нептун дийп". Следва да са заложи конкретни дипломатически, правни и екологични мерки, за да бъде спряно своевременно замърсяването на нашите води от чужди държави.</p> <p>Като част от Морската стратегия, както и извън нея, следва Басейнова дирекция да предприеме незабавни мерки в диалог с румънските Ви колеги, за да може България да упражни правото си да спрем проекта "Нептун дийп", от който можем само да загубим.</p> <p>Румънският мегапроект за добив на газ в Черно море крие огромни рискове за нашата акватория, за нашата икономика и обществено здраве. В Черно море се очаква да бъдат изхвърлени над 5 млн. кубични метра отпадъчни води. Поради естествените течения в морето всички изпуснати води бързо ще се придвижат към българската част.</p> <p>На първо време, Ваши експерти следва да разкритикуват методологията в доклада за ОВОС на проекта "Нептун дийп". Тази методология е непълна и неясна. Например, въпреки че в доклада много пъти се споменава нуждата от мерки за опазване на застрашени видове като муткура или средиземноморски буревестник, такива изобщо не са предвидени. В доклада не е предвидено и намаляване на въздействието върху околната среда по време на експлоатацията на проекта, например при инцидент и разлив на опасни вещества. Не се взимат предвид огромните щети, които „Нептун Дийп“ би причинил на морските бозайници в Черно море - газовият проект ще пресича две зони, важни за тяхното развитие. Румънските власти не предоставят и информация за специфичните химикали, които ще бъдат изпуснати във водите. Това е недопустимо.</p> <p>Силно притеснена съм от многото рискове за нашето море, породени от "Нептун дийп". В Морската</p>	Не	<p>Морската стратегия 2022-2027 г. е стратегически документ, очертаващ рамката за развитие на политиките на страната в областта на морската среда с цел постигане на ДСМОС. Предмет на морската стратегия е оценката на състоянието на морската околна среда, както и програмите за мониторинг и програмата от мерки за постигане на ДСМОС. Въпреки, че все още инвестиционните предложения не се одобряват за допустимост съгласно целите за ДСМОС към Морската стратегия, всички ИП, подлежат на задължителна процедура по реда на глава шеста от ЗООС. Конкретно за ИП „НЕПТУН ДИЙП“ е предвидено за реализация в териториалните води на Румъния и за него е в процес на изпълнение процедура по ОВОС в трансграничен контекст, по която компетентен</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>задължения на съответните компетентни органи. Съгласно чл. 4, т. 1 на Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми, компетентен орган за процедурата по Екологична оценка е министърът на околната среда и водите, а органът, отговорен за прилагане на Морската стратегия, е Басейнова дирекция „Черноморски район“. Изискването към органите, отговорни за одобряване и прилагане на Морска стратегия, да се съобразяват със становището по ЕО и с поставените в него условия, мерки и ограничения излиза от обхвата на техните компетенции, предвидени в чл. 3 на Наредбата за опазване на околната среда в морските води.</p> <p>2. В Раздел 3. Връзка на Морска стратегия на Република България 2022-2027 г. с други планове и програми:</p> <p>Предложение (стр. 29): Необходимо е да се прецени дали е уместно европейско законодателство да бъде включено в обхвата на този раздел, доколкото същото не представлява „други планове и програми“. В случай че остане, в текста за Обща политика в областта на рибарството (ОПОР) да отпаднат „Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/1962 на Комисията от 28.10.2015 г. за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 404/2011 за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета от 20.11.2009 г. за създаване на система за контрол на Общността за гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството“ и „Препоръка GFCM/42/2018/9 на Генералната комисия по рибарство за Средиземно море относно регионална изследователска програма за улов на рапан в Черно море (географска подзона 29)“. Да се добави „Регламент (ЕО) № 1224/2009 на Съвета от 20 ноември 2009 година за създаване на система за контрол на Общността за гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството“.</p> <p>Мотиви: Законодателството в областта на рибарството на ниво ЕС е изключително разнообразно и обхваща десетки законодателни актове от различен ранг (първично и вторично законодателство) и изброяването им крие риск от неизчерпателност и липса на пълнота. В тази връзка предлагам да останат само основните регламенти, установяващи общи правила и рамки. Освен това, Препоръка GFCM/42/2018/9 на Генералната комисия по рибарство за Средиземно море относно регионална изследователска програма за улов на рапан в Черно море (географска подзона 29) не е част от законодателството на ЕС относно ОПОР, а представлява решение на Генералната комисия по рибарство за Средиземно море (GFCM). Тази комисия е регионална организация за управление на рибарството, в чиито обхват на действие попада и Черно море, като Европейският съюз и Република България са договарящи страни в GFCM. През годините има редица приети решения от GFCM относно Черно море, които по никакъв начин не се изчерпват само с посочената препоръка</p>	Да	2. Забележката е приета и текстът е коригиран

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>за рапана.</p> <p>Предложение (стр. 32): Частта, касаеща ОПОР да се промени, както следва: „Обща политика в областта на рибарството (ОПОР) представлява набор от правила за устойчиво управление на риболовните флотове на Европейския съюз (ЕС) и опазване на рибните запаси. Целта е да се гарантира, че дейностите, свързани с риболова и аквакултурите, са екологично устойчиви в дългосрочен план, че се управляват по начин, съответстващ на целите за постигане на икономически и социални ползи и ползи за заетостта, както и че допринасят за продоволствената сигурност. За да се гарантира устойчива експлоатация на рибните ресурси, ОПОР прилага подхода на предпазливост и екосистемния подход към управлението на рибарството, за да гарантира, че отрицателното въздействие на риболовните дейности върху морската екосистема е сведено до минимум и че при дейностите в областта на рибарството и аквакултурите ще се избегне влошаването на състоянието на морската среда. От създаването си ОПОР е реформирана три пъти - през 1992 г., 2002 г. и 2013 г. Последната реформа от 2013 г. оформя действащата към момента рамка съгласно Регламент (ЕС) 1380/2013 от 11.12.2013 г. относно общата политика в областта на рибарството. Въведена е целта за постигане на експлоатация на устойчиви равнища за всички запаси, т.е. рибните запаси трябва да бъдат възстановени и поддържани над нивата, позволяващи максимален устойчив улов. С реформата на ОПОР от 2013 г. са въведени няколко важни инструмента за постигането на тази цел, като многогодишните планове се превърнаха в приоритетен инструмент за опазване. Те определят рамката за дългосрочното управление на рибните запаси по морски басейни и включват количествено измерими цели (като процент на смъртност от риболов и биомаса на репродуктивния запас), както и гаранции за спазването на тези количествено измерими цели. Въведе се и задължението за разтоварване на цялото количество улов, с цел прекратяване на практиките на разхищение на нежелания улов, който се изхвърля, обикновено мъртъв, обратно в морето. Друг аспект на реформата е регионализацията на процеса на вземане на решения с възможност да се предприемат мерки за опазване в даден морски басейн въз основа на съвместни препоръки, предоставени от засегнатите държави членки.</p> <p>Свързаното с Регламент (ЕС) 1380/2013 европейско законодателство в областта на рибарството установява система за контрол за гарантиране на спазването на правилата на общата политика в областта на рибарството (Регламент (ЕО) № 1224/2009), за опазване на рибните ресурси и защита на морските екосистеми чрез технически мерки (Регламент (ЕС) 2019/1241), създаването на Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (Регламент (ЕС) 2021/1139) и др.</p> <p>Морската стратегия има за основна цел поддържането или постигането на добро състояние на</p>	Да	Забележката е приета и текстът е коригиран

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>морската околна среда. В програмата от мерки тя съобразява и интегрира общата политика в областта на рибарството на ЕС, с фокус върху опазването на биоразнообразието, местообитанията и поддържането на устойчиви запаси на видовете риба и други водни организми, обект на стопански риболов.“</p> <p>Мотиви: Предложената редакция цели по-прецизно отразяване на ОПОР, нейните цели и инструменти за изпълнение.</p> <p>Предложение (стр. 37): Да отпадне текстът „В Прилагането на инвестициите в развитие на биологично земеделие, чрез въвеждане на нови технологии, в подобряването на състоянието на риболовния флот и качеството на рибарската инфраструктура, както и за подобряване на материално – техническата база в аквакултурните стопанства ще допринесе за постигането на целите на стратегията за защита и съхраняване на морската околна среда, възстановяване и поддържане биологичното разнообразие“.</p> <p>Мотиви: Биологичното земеделие няма отношение и пряка връзка с риболовния флот, рибарската инфраструктура и т.н. Също така приносът от прилагането на инвестиции в изброените дейности и инфраструктура би бил по-скоро косвен и несъществен по отношение постигането на целите на стратегията, за да бъде генерализирано подобно очакване с толкова общ текст.</p> <p>3. В Раздел 4. Текущо състояние на морската околна среда, точка 4.4.2 Субстрат на морското дъно (стр. 118-119):</p> <p>Предложение: Следва да се посочи източникът на информация за оценката на риболовната интензивност с мобилни риболовни уреди (доклад „Актуализация на първа част от Морската стратегия, съгласно чл. 8 за състоянието на морската околна среда, чл. 9 за определяне на дефинициите аз ДСМОС (добро състояние на морската околна среда) и чл. 10 – определяне на екологичните цели и свързаните с тях индикатори“). Също така текстът следва да се редактира и прецизира, тъй като създава общо отрицателно внушение за въздействието на риболовния сектор върху субстрата на морското дъно, без да са взети под внимание важни факти и обстоятелства относно направената оценка. Например съгласно доклада „Направените оценки за пространствения обхват на физическия натиск от риболовните дейности се отличават с известна несигурност, която произтича от следните източници:- Липса на информация за риболовния уред и неговите технически параметри (ширина, ефективно разкритие) по време на конкретните риболовните операции, поради несвързаност на Сателитната системата за наблюдение с електронни дневници. Това би могло да води, както до недооценяване, така и до надценяване на протралираната площ, в</p>	<p>Да</p> <p>Да</p> <p>Не</p>	<p>Забележката е приета и текстът отпада</p> <p>3. Източникът на информация е посочен на стр. 116</p> <p>Текстът е цитат от направените проучвания на БАН</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>зависимост от реалните размери на риболовните уреди. Несигурност за началото и края на риболовната операция, които при настоящата оценка са определени въз основа на скоростта, подходяща за риболов;- Несигурност за началото и края на риболовната операция, които при настоящата оценка са определени въз основа на скоростта, подходяща за риболов“.</p> <p>Мотиви: Необходимостта от допълване и прецизиране на текста се налага следствие несигурността на анализа и поради това, че акцентът не следва да бъде само върху протралираната площ, но и по отношение качествена оценка на интензивността на натиска. Като цяло заключенията по тази тема следва да бъдат по-умерени и без крайни и категорични твърдения, в случаите в които не са подкрепени от солидни доказателства.</p> <p>4. В Раздел 4. Текущо състояние на морската околна среда, точка 4.4.2 Субстрат на морското дъно, т. 4.5.2 Морска част (стр. 126): Предложение: Текстът „Риболовът и отглеждането на аквакултури имат пряко отражение върху морския ландшафт. Техните конструкции са сравнително отдалечени от брега, но независимо от това повечето са видими с просто око. При изграждането им се търси здравина и функционалност, но не и естетика. Даляните са разпространени по крайбрежието доста отдавна. През последните години се появяват и зони за отглеждане на аквакултури, като най-много са мидените ферми. Допълнителни проблеми възникват след преустановяване на използването на тези съоръжения „да се редактира както следва: „Риболовът с даляни и отглеждането на морски аквакултури (мидени ферми) имат пряко отражение върху морския ландшафт. При изграждането на тези съоръжения водещо е осигуряването на здравина и функционалност, с цел постигане на оптимални резултати, съгласно изискванията за съответната дейност. Негативен ефект върху ландшафта би могъл да възникне след преустановяване на използването на тези съоръжения в случаите, при които те не бъдат премахнати“.</p> <p>Мотиви: Прецизиране и оптимизиране на текста.</p> <p>5. В Раздел 4. Текущо състояние на морската околна среда, точка 4.4.2 Субстрат на морското дъно т. 4.6.4. Риби (стр. 133-134). Предложение: - навсякъде в текста за латинско наименование на черноморски калкан да се използва <i>Scophthalmus maximus</i> (https://www.marinespecies.org/aphia.php?p=taxdetails&id=127149, https://www.fao.org/fishery/en/collection/asfis); - следва да се има предвид, че от данните, предоставени от ИАРА за годишните количества на</p>	<p>Да</p> <p>Да</p>	<p>4. Забележката е приета и текстът е коригиран</p> <p>5. Предложението е прието и текстът е коригиран</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>разтоварванията от риболов, може да се направи извод за най-големи количества уловени и разтоварени видове риби, което не съответства на стопанското значение на съответния вид за операторите в сектора, за което е необходимо да се отчете и стойността на разтовареното количество. В тази връзка изводът в първия абзац на стр. 134 следва да се редактира така: „Съгласно информацията за годишните количества разтоварена риба от всеки вид, публикувана от ИАРА, през 2022 г. най-големи са уловите от трикона <i>S. spratus</i> (близо 1561 т),...“;</p> <p>- направеният извод във втори абзац на същата страница „Както се вижда от наличната информация, най-голямо значение в стопанските улови имат видове риби с малки размери и кратък жизнен цикъл, чиито популации се характеризират с големи годишни флукуации на числеността в отговор на промените в условията на средата. Такава структура на уловите е свидетелство за значителен риболовен натиск и нестабилни условия в морската среда“ следва да се прецизира така: „В уловите преобладават дребноразмерни видове риби с кратък жизнен цикъл. Причини за наблюдаваните флукуации в уловите са влошаване на състояние на популациите и загуба на местообитания, което е тенденция в световен мащаб. Тези промени в популациите на различните видове и техните местообитания се дължат основно на климатичните промени и антропогенния натиск върху морската среда.“;</p> <p>- текстът, относим за лефера, поставен в скоби „главно нулевогодишни риби – чернокоп“, следва да отпадне. За източник на тази информация е посочен регистърът на Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА), а информация за възрастовата структура на улова не се съдържа в него. Поради тази причина, направеното уточнение за лефера е некоректно;</p> <p>- в последния абзац на точката, в текста, относим за есетровите видове риби, изречението „Есетровите риби, както и видовете от род <i>Alosa</i> са проходни – живеят в морето, а за размножаване навлизат в р. Дунав и други големи черноморски реки. Срещат се в цялата българска черноморска акватория, като напролет се концентрират в крайбрежната зона, след което започва миграцията им в р. Дунав (Карапеткова, Живков, 2010).“ следва да отпадне. Направеното уточнение за жизнения цикъл и разпространението на есетрите е много общо, основава се на литературни данни отпреди повече от 15 години, няма пряко отношение към целите на доклада и няма принос към екологичната оценка.</p> <p>Мотиви: Актуализиране на латинското наименование на калкана, прецизиране на текстовете, така че да отговарят в по-пълна степен на източниците на информация, избягване на разнопосочно тълкуване и оптимизирането им за целите на ДЕО.</p> <p>6. В Раздел 4. Текущо състояние на морската околна среда, точка 4.12.5 Здравно-хигиенни аспекти</p>	Да	6. Забележката е приета и текстът

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>на околната среда и риск за човешкото здраве (стр. 189). Предложение: В последния абзац, касаещ контрола върху годността за консумация от човека на морските храни, Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури да отпадне от отговорните администрации. Мотиви: Съгласно функционалните компетенции на ИАРА, определени в чл. 5 на Закона за рибарството и аквакултурите, агенцията осъществява управлението, наблюдението и контрола върху риболова (стопански и любителски), аквакултурите и търговията с риба и други водни организми. Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) е компетентният държавен орган, осъществяващ официален контрол по отношение на качеството и безопасността на храните по цялата хранителна верига, съгласно чл. 2 от Устройствения правилник на БАБХ (приет с ПМС № 35 от 14.02.2011 г.).</p> <p>7. В Раздел 6. Характеристика на околната среда за територии, за които съществува вероятност да бъдат съществено засегнати с реализацията на Морска стратегия, точка 6.1.4 Зоните за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми (стр. 204): Предложение: Отпадане на Таблица 32. Зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми в повърхностни води в ЧРБУ от окончателния вариант на ДЕО на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г. Мотиви: Таблицата не съответства напълно на информацията, включена в проекта на План за управление на речните басейни (ПУРБ) в Черноморски район за басейново управление 2022 -2027 г. и част от данните не са представени коректни. В рамките на обществените консултации по ПУРБ на Черноморски район (до 30 септември 2024 г.) от страна на Министерство на земеделието и храните ще бъдат предложени корекции и преработване на таблицата. Следва да се има предвид, че Заповед № РД 09-98/26.02.2016 г. на министъра на земеделието и храните е периодична заповед, с която се въвеждат временни ограничения за стопански и любителски риболов в естествени и изкуствени водни обекти или отделни зони от тях с цел опазване на популациите от риба и други водни организми на основание чл. 30, ал. 3, т. 1 от Закона за рибарството и аквакултурите. Действието на посочената заповед е за периода 2016-2018 година. Посочването на тази заповед като основание за определяне на съответните зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми по реда на чл. 119а, ал. 1, т. 4 не е коректно. В допълнение, по отношение на яз. „Камчия“ и яз. „Ясна поляна“ следва да се има предвид, че съгласно Приложение № 1 на Наредба № 37/ 2008 г. за ползването на язовирите - държавна собственост, в рибностопанско</p>	Да	<p>е коригиран</p> <p>7. Таблицата и картите са по данни от ПУРБ 2016-2021, актуализирана е информацията от Проекта на ПУРБ 2022-2027</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>отношение и правилата за извършване на стопански, любителски риболов и аквакултури в обектите - държавна собственост по чл. 3, ал. 1 от Закона за рибарството и аквакултурите, същите са категоризирани в рибностопанско отношение като забранени за риболов. Също така следва да се обърне внимание, че в План за управление 2002 – 2011 за защитена местност „Дуранкулашко езеро” е посочено, че съвременната ихтиофауна на Дуранкулашкото езеро се състои от 23 вида риби, отнасящи се към 10 семейства. Преобладаващи са първично сладководните представители от сем. Cyprinidae - 10 вида и първично морските от сем. Gobiidae - 4 вида. В Дуранкулашко езеро е съхранена популация на дивата форма на шарана (<i>Cyprinus carpio</i>) и това е единственото съвременно находище на дивия шаран в България, доказано по научен път. Предвид тази информация, за конкретния водоем е налице основание да се преосмисли целевия вид/съобщества за опазване.</p> <p>8. В раздел 6. Характеристика на околната среда за територии, за които съществува вероятност да бъдат съществено засегнати с реализацията на Морска стратегия, т. 6.3 Зони, разрешени за тралиране с бийм трал за <i>Rapana venosa</i>, т. 6.4 Зони с пространствени ограничения за риболов и т. 6.7 Обичайни риболовни полета (стр. 211-221). Предложение: Да се обединят следните точки „Зони, разрешени за тралиране с бийм трал за <i>Rapana venosa</i>“ „Зони с пространствени ограничения за риболов“ и „Обичайни риболовни полета“ в една обща, с примерно наименование „Зони с ограничения за риболова“. Мотиви: Систематизиране на регулациите и избягване на дублирането на информацията. По същество всички изброени режими и забрани в трите точки представляват ограничения за риболова, независимо дали са пространствени, времеви, с конкретни уреди или за конкретни видове.</p> <p>9. В Раздел 7. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към Морска стратегия на Република България 2022-2027 г., т. 7.6. Биологично разнообразие, защитени зони и защитени територии (стр. 228): Предложение: По отношение на втори булет се предлага следната редакция: „• Риболовни практики: Незаконният, недеklarиран и нерегулиран (ННН) риболов представлява една от най-сериозните заплахи за устойчивата експлоатация на живите водни ресурси, подкопаваща самата основа на ОПОР и международните усилия за насърчаване на по-добро управление на световния океан, в това число и на Черно море. ННН риболовът представлява сериозна заплаха за морското биологично разнообразие и може да доведе до намаляване на рибните</p>	<p>Да</p> <p>Да</p>	<p>8. Забележката е приета и текстът е коригиран</p> <p>9. Забележката е приета частично, без мотивите за птиците, тъй като съществуват множество данни за смъртни случаи на птици в резултат от оплитане с мрежи.</p> <p>Примери: https://www.burgas24.bg/novini/burgas/Zashtiteni-vidove-ptici-zaginaha-opleteni-v-brakonierski-</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>запаси и деградация на морските екосистеми, като засяга не само рибните популации, но и други видове, които зависят от тях. Риболовът с ниско селективни уреди често е съпроводен от нежелан или инцидентен прилов на видове, които не са предмет на риболов и може да се окаже отрицателно въздействие върху популациите им. В допълнение, използването на нерегламентирани и незаконни средства за улов на дънни безгръбначни (напр. драгиращи средства за улов на бели пясъчни миди) може да доведе до пряко унищожение на дънни местообитания. Като допълнителна заплаха за черноморските китоподобни е идентифициран случайният им улов в мрежени риболовни уреди (напр. закотвени хрилни мрежи за улов на калкан), поради което същите са сочени като една от възможните причини за антропогенна смъртност при китоподобните бозайници, обитаващи Черноморското крайбрежие.</p> <p>Мотиви: Дънното тралиране с бийм трал за <i>Rapana venosa</i> погрешно е посочено като пример за нерегламентирано и незаконно средство за улов на дънни безгръбначни. Съгласно националното законодателство (чл. 35, ал. 1 на Закона за рибарството и аквакултурите), бийм тралът не влиза в обхвата на забранените риболовни уреди, средства, принадлежности или приспособления за стопански риболов. Също така посочването на мрежените риболовни уреди като допълнителна заплаха за гмуркащите се видове патици и корморани представлява общо твърдение на авторите на ДЕО, което не е подкрепено от изследвания и доказателства в Морската стратегия. Нещо повече, като заплаха за морските птици в различни морски басейни по-често се идентифицират друг тип риболовни уреди, като парагадите например. Поради това обобщаването на всички мрежени риболовни уреди като заплаха за гмуркащите се видове патици и корморани не е напълно основателно. Също така общото посочване на всички мрежени уреди като една от причините за антропогенна смъртност на делфините, обитаващи крайбрежието на Черно море, не е коректно, доколкото липсва детайлизиране за конкретните мрежените уреди по отношение на видовете китоподобни, засегнати от тях. Подобни генерални текстове създават несъстоятелно внушение, че всички мрежени риболовни уреди оказват негативно въздействие върху гмуркащите се видове патици, корморани и делфини.</p> <p>10. В раздел 8. Цели на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към Морска стратегия на Република България 2022-2027 и начин, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание (стр. 237-238).</p> <p>Предложение: В част Обща политика в областта на рибарството се предлага следната редакция: - част „Кратко описание“: „Общата политика в областта на рибарството е последно реформирана през 2013 г. и представлява</p>	Да	<p>mrezhi-v-ezeroto-Vaya-447215;</p> <p>https://bspb.org/%D0%B4%D0%B2%D0%B0-%D0%BA%D1%8A%D0%B4%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%B8-%D0%BF%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B0-%D1%81-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB/;</p> <p>https://www.nature.com/articles/nature.2013.13084</p> <p>Мрежените риболовни уреди, свързани с нерегламентирани риболовни дейности могат да бъдат причина и за смъртност и наранявания на крайбрежни и морски птици</p> <p>10. Предложението е прието и текстът е коригиран</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>набор от правила за устойчиво управление на риболовните флотове на ЕС и опазване на рибните запаси. Целите на ОПОР са свързани с постигането на екологично устойчиви в дългосрочен план дейности, свързани с риболова и аквакултурите, поддържане на популациите на запасите над нивата, позволяващи максимален устойчив улов и свеждане на отрицателното въздействие на риболовните дейности върху морската екосистема до минимум“.</p> <p>- част „Връзка на проекта на Морска стратегия 2022-2027г. със стратегическия документ и принос за постигане на целите му“:</p> <p>„За постигането на целите на ОПОР за опазване и устойчива експлоатация на морските биологични ресурси, са установени редица мерки, като се отчитат наличните научни съвети. В Морската стратегия, тя е интегрирана чрез екологичните цели за достигане на ДСМОС по качествени дескриптори 1 Биоразнообразие и 3 Експлоатация на видове риби и черупкови. За достигане на добро екологично състояние по отношение на биоразнообразието в морската среда се цели намаляване на смъртността от нежелан или случаен улов, както и поддържане на устойчиви запаси на видовете риба и други водни организми, обект на стопански риболов. По подобен начин, по отношение на видовете, обект на стопански риболов, е поставена цел популациите на видовете да се поддържат в безопасни биологични граници, като възрастовата им и размерната им структура съответстват на възпроизводимите запаси.</p> <p>Устойчивото развитие на рибарството е невъзможно без постигане на целта за осигуряване на условия за икономическа жизнеспособност на риболовните флотове на ЕС, което съобразно ОПОР ще се постига, наред с другото, чрез мерки за управлението им и чрез адаптиране на риболовния капацитет към възможностите за риболов. В тази връзка и в изпълнение на целите за поддържане на популациите на промишлено експлоатираните видове в добро състояние, Морската стратегия предвижда дейности, които могат да допринесат за адаптиране на риболовния флот на страната към възможностите за риболов. Както ОПОР, така и Морската стратегия отчитат необходимостта от провеждането на постоянни научни изследвания, които да насочват устойчивата експлоатация на живите морски биологични ресурси, като по този начин допринесат за постигането на добро състояние на морската околна среда. В ПоМ на Морската стратегия са включени мерки, изпълнението на които пряко допринася за изпълнението на целите на ОПОР, като например:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Информационни кампании на лицата, извършващи стопански риболов в Черно море, за ползите от прилагането на риболовни техники и оборудване, щадящи околната среда; - Провеждане на дългосрочни наблюдения за въздействието на риболова с бийм трал в зоните, разрешени за тралиране. При необходимост, промяна на границите на тези зони и на изискванията за експлоатация; 		

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>- Определяне на времеви и/или пространствени ограничения за риболов; - Промотиране стимулиране (включително и финансово) на не застрашаващи околната среда методи за събиране на рапан (<i>Rapana venosa</i>).“</p> <p>Мотиви: Предложената редакция цели по-коректно отразяване на връзката на ОПОР с Морската стратегия и ПоМ към нея. Мярката „Подобряване на управлението на отпадъците, генерирани от кораби“ е заличена, тъй като няма пряко отношение към ОПОР, в контекста на посочените взаимовръзки. По отношение на мярката за промотиране стимулиране (включително и финансово) на не застрашаващи околната среда методи за събиране на рапан (<i>Rapana venosa</i>), е заличена референцията към Препоръка GFCM/42/2018/9 на Генералната комисия по рибарство за Средиземно море, доколкото същата няма отношение към ОПОР, в контекста на посочените взаимовръзки.</p> <p>11. В Раздел 9. Вероятни значителни въздействия върху околната среда, точки 9.4 Оценка на въздействията на ниво нови мерки в ПоМ (стр. 273-347) и 9.6 обобщено въздействие на Морската стратегия на Република България 2022-2027 на ниво ПоМ (стр. 349). Предложение: Оценките на въздействие на ниво ПоМ да се променят така: - Мярка № 6 Информационни кампании на лицата, извършващи стопански риболов в Черно море: от +1 на 0 по отношение на компонент Ландшафт. - Мярка № 8 Провеждане на дългосрочни наблюдения за въздействието на риболова с бийм трал – за компонент Подземни води от +1 на 0; за компонент Ландшафт от +1 на 0. - Мярка № 9 Промотиране стимулиране на не застрашаващи околната среда методи за събиране на рапан – за компонент Субстрат на морското дъно от 0 на +1, за компонент Ландшафт от +1 на 0. Мотиви: Предложенията за промяна са направени въз основа на експертна преценка и административна практика в областта на рибарството.</p> <p>12. В Раздел 10. Мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на Морска стратегия на Република България 2022-2027 г. върху околната среда и човешкото здраве, т. 10.1. Мерки за отразяване в окончателния вариант на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022-2027 г. (стр. 357). Предложение: По отношение на предложението за допълване на определените отговорни институции с Център за подводна археология при прилагане на Мярка № 8 „Провеждане на дългосрочни наблюдения за въздействието на риболова с бийм трал в зоните, разрешени за</p>	<p>Да</p> <p>Не</p>	<p>11. Забележката е приета и текстът е коригиран</p> <p>12. Центърът за подводна археология е допълнен като заинтересована страна по мерки с №№ 8, 9, 14, 15, 17 и 20 При процедури по ИП, ако предмета на дейност касае опазване на подводна археология или е необходима информация за наличие на такава и мерки за</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>тралиране. При необходимост, промяна на границите на тези зони и на изискванията за експлоатация, Центърът за подводна археология (ЦПА) да бъде посочен като заинтересована страна по мярката.</p> <p>Мотиви: Определянето на разрешени или забранени зони за риболов с бийм трал е извън функционалните компетенции на ЦПА.</p>		опазването ѝ, се поставя изискване от РИОСВ за становище от ЦПА или МК.
8	Министерство на икономиката и индустрията	<p>Вх. № 12-00-281/А66/07.06.2024 г.</p> <p>Няма бележки и предложения по представените материали.</p>	Да	Няма забележки по ДЕО
9	ИА Морска администрация	<p>Изх. № 426#11/05.06.2024 г., вх. № 12-00-281/А62/05.06.2024 г.</p> <p>След запознаване с Нетехническото досие за ДЕО и със самия ДЕО считаме, че като цяло последният отговаря напълно на приложимите правни разпоредби, изложени в предварително изготвеното задание. Целите на самата Стратегия са в съответствие с нормативните изисквания, подбрани са прецизно и са коректно формулирани. Правилно е указан и обхватът на Стратегията – българските морски води, както са определени в Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България и в Наредбата за опазване на околната среда в морските води. Характеристиките (дескрипторите) за определяне на доброто състояние на морската околна среда, са указани точно – напълно съответстващи на Рамковата директива за морска стратегия, както е транспонирана в националното законодателство. Критериите и стандартите за определяне на екологичното състояние на морската околна среда са ясно указани. Коректно е заложено включването на съществените елементи на екологичната оценка, а именно: анализ на текущото състояние на морската околна среда, определяне на срещнатите при прилагането на първоначалната стратегия екологични проблеми, прогнозиране на евентуално развитие с и без прилагането на проекта на актуализирана Морска стратегия, както и предвиждане на възможни неблагоприятни последствия от реализирането на тази стратегия, респ. планиране на превантивни мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последствия от осъществяването на проекта на втората Морска стратегия върху околната среда и човешкото здраве.</p> <p>Взети са предвид и са коректно отразени предложенията на ИА „Морска администрация“, изразени със становището по Заданието за съдържание и обхват на ДЕО на проекта на национална Морска стратегия на Република България и ПоМ, 2022 – 2027 г.</p> <p>В текстове от доклада „Екологична оценка на Морска стратегия за опазване на околната среда в морските води на Република България за периода 2022 – 2027 г. /Морска стратегия на Република</p>		

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>България 2022 – 2027/“ са открити някои несъответствия, които моля да бъдат своевременно коригирани при отчитане на предложенията и аргументите, изложени по-долу:</p> <ul style="list-style-type: none"> Раздел 4 „Текущо състояние на морската околна среда“, подраздел 4.8 „Отпадъци“: В текста на стр. 146 за „Отпадъци, генерирани от морскобазирани антропогенни дейности“ (вж. втори абзац, изречение второ) е използвана неправилна формулировка за корабните отпадъци („отпадъци, резултат от корабоплавателна дейност“, вместо „отпадъци от кораби“) и неточно е указано, че „пристанищата“ извършват дейности по приемане и обработка на такива отпадъци. Понятието „отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност“, въведено в българското законодателство при транспонирането на Директива 2000/59/ЕО в Наредба №15/28.09.2004 г. , бе заменено с „отпадъци от кораби“ съгласно Директива (ЕС) 2019/883 и новата Наредба №15/17.01.2024 г. (която коректно е отразена в ДЕО). Приемането на корабни отпадъци се осъществява всъщност не от самите пристанища, а от надлежно регистрирани пристанищни оператори, предоставящи морско-техническата услуга по приемане и обработване на корабни отпадъци. Съгласно действащото законодателство българските морски пристанища трябва да разполагат с подходящи приемни съоръжения, които осигуряват приемането на отпадъци от кораби без необосновано забавяне на корабите. Функцията на пристанищни приемни съоръжения се извършва на практика от пристанищни оператори, както е отбелязано по-горе. В този смисъл е излишно детайлното изброяване на пристанища в посочения текст на ДЕО. С цел прецизиране, предложението е за следния текст (да замени изречение второ във втори абзац към указания раздел на стр. 146, като изброяването на пристанища да отпадне): „Българските морски пристанища разполагат с подходящи приемни съоръжения, които осигуряват приемането на отпадъци от кораби без необосновано забавяне на корабите.“ Раздел 7 „Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към Морска стратегия на Република България 2022 – 2027“, подраздел 7.8 „Отпадъци“: В текста на втора точка от изброяването на стр. 231 е използвана неточна формулировка на един от проблемите, касаещи управлението на морските отпадъци. От една страна не се използва думата „разтоварване“ в контекста на освобождаване от ненужни отпадъци чрез неправомерно изхвърляне или изливане зад борд от кораб, от друга страна – в изречението е допусната неясна тавтология на думата „отпадъци“ и на „морската среда“. Текстът би могъл да бъде прецизиран по следния начин: „Наличие на пластмасови и други отпадъци в морската среда на Черно море, дори в близост до крайбрежието, поради нерегламентирано изхвърляне на отпадъци от различни източници, 	<p>Да</p> <p>Да</p>	<p>Забележката е приета и текстът е коригиран, като е запазено изброяването на пристанищата във връзка с препоръката, дадена от ДППИ</p> <p>Забележката е приета и текстът е коригиран</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>включително от плавателни съдове (петролни смеси, вредни течни вещества, твърди отпадъци, остатъци от товари).</p> <p>Текстът в трета точка от изброяването на стр. 231, е неоснователен и предложението е да бъде заличен:</p> <p>„Недостатъчен брой подходящи пристанищни съоръжения за приемане на отпадъците от плавателните съдове в съгласие с Международна конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби, 1973, изменена с протокол от 1978 г. (MARPOL 73/78), Приложение AI, IV, V.“</p> <p>Съгласно действащата нормативна база в българските морски пристанища (пристанища за обществен транспорт, яхтени и рибарски пристанища, както и пристанища със специално предназначение) са осигурени приемни съоръжения за отпадъци от кораби и те са „подходящи“ (adequate port reception facilities) по смисъла на MARPOL 73/78 и на Директива (ЕС) 2019/883, както е транспонирана в националното законодателство. Пристанищните приемни съоръжения напълно отговарят на нуждите на корабите по отношение на необходимостта от освобождаване от различни по тип отпадъци и остатъци от корабни товари (по всички Анекси на MARPOL 73/78), а също и като количества, като приемането на отпадъци се осъществява без необосновано забавяне на корабите, посещаващи пристанищата. Въведени са непреки (индиректни) такси за предаване на отпадъци от кораби, които на практика се явяват стимул за плавателните съдове да се освобождават от ненужните отпадъци именно чрез предаване на брега, а не чрез изхвърляне зад борд – в резултат през годините се наблюдава увеличаващо се количество предадени в пристанищни приемни съоръжения отпадъци (твърди отпадъци, нефтосъдържащи такива, корабни отпадъчни води). Следва да се подчертае, че до момента в Глобалната интегрирана информационна система за корабоплаването (GISIS) няма регистрирано нито едно оплакване за недостатъчност и/или неадекватност на българско пристанищно приемно съоръжение за отпадъци. Подобни уведомления за несъответствия на пристанищни приемни съоръжения (съгласно чл. 20 ал. 2 от Наредба №9/17.10.2013 г. за изискванията за експлоатационна годност на пристанищата и специализираните пристанищни обекти) не са постъпвали и в ИА „Морска администрация“. В този смисъл предложението е горепосоченият текст в ДЕО да отпадне.</p> <p>Аналогични са забележките към текстове в Нетехническото резюме на ДЕО:</p> <ul style="list-style-type: none"> • във втора точка от изброяването в раздел 7.8 „Отпадъци“ на стр. 102 е необходимо да се прецизира текстът (неуместно е използването на думите „боклуци“ вместо „отпадъци“ и „разтоварвания“ на отпадъци вместо „изхвърляне“ на такива); 	<p>Да</p> <p>Да</p>	<p>Забележката е приета и текстът е коригиран.</p> <p>Корекциите са отразени и в Нетехническото резюме на Доклада</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<ul style="list-style-type: none"> в следващата трета точка от изброяването в същия раздел на стр. 102 да се заличи като неоснователен и недоказан текстът относно пристанищните приемни съоръжения. 		
10	Областен управител на област Добрич	<p>Изх. № РкД-39-36/31.05.2024г., вх. № 04-01-462(А57)/31.05.2024г.</p> <ol style="list-style-type: none"> Докладът за екологична оценка на стратегията е изготвен в изпълнение на изискванията на чл.17 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО). В доклада за ЕО е представена подробна информация за стратегиите, плановете и програмите, които са ползвани като основа при изготвянето на стратегията, както и за други стратегии, планове и програми, които имат връзка с нея. Включително са посочени и стратегическите документи, поставящи цели по опазване на околната среда на национално и европейско ниво. Проектът на Морска стратегия 2022-2027 е разработен при наличието на множество национални, регионални и международни панове, програми и стратегически документи с отношение към опазването и стопанисването на Черно море. В Доклада за ЕО са разгледани и оценени взаимовръзките и съответствието на Морската стратегия със всички действащи към момента стратегически документи на ЕС. В доклада за ЕО въз основа на резултатите от извършените анализи и оценки на вероятните въздействия върху околната среда в резултат на реализирането на стратегията, са препоръчани мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най - пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на стратегията върху околната среда и човешкото здраве, групирани в мерки за отразяване в окончателния вариант на стратегията и мерки за изпълнение при прилагането ѝ. В доклада за ЕО въз основа на анализите и оценките на въздействието върху околната среда и човешкото здраве на проекта на стратегията, е направено заключение относно степента и характера на очакваното въздействие, както и относно съответствието на стратегията с целите и нормативната уредба по опазване на околната среда. <p>Във връзка с гореизложеното, изразявам положително становище по Доклада за екологична оценка на проект на Морска стратегия на Република България и програма от мерки в периода 2022-2027г., като считам, че същият е нормативно издържан и изчерпателен в съдържанието си.</p>	Да	Няма забележки по ДЕО
11	Пристанище Варна ЕАД	<p>Изх. № 5732/07.06.2024 г., вх. №12-00-281(А64)/07.06.2024г.</p> <ul style="list-style-type: none"> Стр. 117 „Голяма част от брега не подлежи на специален природно- конзервационен режим, което е благоприятствало изграждането на различни хидротехнически съоръжения и пристанища, като 		

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>Варна, Балчик, Калиакра, Златни пясъци. Освен пристанищните структури, съществена роля за голяма загуба, е построената брегозащитна дамба между Албена и Балчик. Загубата на морско дъно в периода 1981 г. - 2017 г. е оценена на 0.69 km², от които в периода на актуализираната оценка 2012-2017 г. - 0.005 km². ”</p> <p>Пристанище Варна е създадено през 1906 г., т.е. преди въвеждането на природно- консервационния режим. Текстът следва да бъде коригиран, така че да представя информацията по еднозначен начин. Наличието на пристанищна инфраструктура е преди периода, коментирани в актуализираната оценка от 2012 - 2017 г.</p> <p>Стр. 152 - Информацията представена в табл. 15 и фиг. 17 е непълна, следва да бъде допълнена съобразно публичния регистър на предприятията с нисък и висок рисков потенциал, попадащи в обхвата на глава седма, раздел първи от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).</p>	<p>Не</p> <p>Не</p>	<p>Източникът на информацията, посочена в ДЕО е доклад „Актуализация на първа част от Морската стратегия, съгласно чл. 8 за състоянието на морската околна среда, чл. 9 за определяне на дефинициите за ДСМОС (добро състояние на морската околна среда) и чл. 10 – определяне на екологичните цели и свързаните с тях индикатори“. Ясно е посочено, че за периода на актуализираната оценка 2012-2017 г. загубата на морско дъно е само 0,005 km².</p> <p>В ДЕО е използвана информация от публичния регистър на предприятията с нисък и висок рисков потенциал (https://public-seveso.moew.government.bg/enterprises). Посочени са всички предприятия, класифицирани с нисък или висок рисков потенциал, разположени на територията на 14-те общини в обхвата на Морската стратегия.</p>
12	МОСВ	<p>Изх. № ЕО-11/04.07.2024 г., вх. №04-01-230(A815)/04.07.2024г.</p> <p>I. По отношение на доклада за екологична оценка и приложенията към него:</p> <p>Докладът за ЕО като цяло е съобразен с изискванията за структура и обхват съгласно чл. 86, ал. 3 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл. 17 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и съдържа необходимите прогнози, оценки и заключения. По представената в него информация имаме следните бележки, коментари и препоръки:</p> <p>1. По отношение на „Политика по изменение на климата“:</p> <p>Актуализиране на програмата от мерки на втората Морска стратегия и предвидените за периода 2022-2027 г. е продължение на планираните в първата програма към стратегията за периода 2016-</p>		

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>2021 г. По отношение на мерките за адаптация, Морската стратегия продължава да разчита на екосистемния поход в управление на дейностите, като не нарушава способността за адаптация на морските екосистеми към фактори и промени, предизвикани от човека.</p> <p>Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и проектът на Морска стратегия 2022-2027г. са документи, които споделят общи цели - защита на природния капитал, защита на водните обекти, опазване, поддържане и възстановяване на екосистемните услуги и биоразнообразието. Реализацията на целите, дейностите и мерките от двата документа ще засили положителното им въздействие и ефекта от прилагането им.</p> <p>От гледна точка на мерките за смекчаване, България, като страна член на Европейския съюз, изпълнява задълженията си по отношение на постигане на целите за намаляване на парниковите газове. Доколкото проектът на Морската стратегия може да отрази пряко или непряко секторната засегнатост от настоящите и очакваните климатични промени и имайки предвид, че всички сектори на икономиката трябва да допринасят за постигането на намаленията на емисии, моля, да се има предвид, че от 2024 г. се прилага ново законодателство, което включва морският транспорт в Европейската схема за търговия с емисии, което следва да бъде отразено в националното законодателство и стратегическите документи на Република България. Ефективността на действията в областта на климата са в съответствие с целите и екологичните мерки за достигане на добро състояние на морската околна среда.</p> <p>2. По отношение на „Атмосферен въздух“:</p> <p>2.1. На стр. 57, Т.4.Е2. <i>Атмосферен въздух</i> във връзка с изброените пунктове мониторинг (ПМ) на качеството на атмосферния въздух, обръщаме внимание, че ПМ <i>ДОАС- Камено</i> - гр. Камено, се администрира и поддържа от „ЛУКОЙЛ Нефтохим Бургас“ АД и не е част от Националната система за мониторинг на качеството на атмосферния въздух (НСМКАВ). Същото се отнася и до ПМ <i>ДОАС-система</i> в ж.к. „Славейков“, който се администрира и поддържа от „Кроношпан България“ ЕООД и не е част от НСМКАВ. Тази информация следва да се допълни в текста на доклада.</p> <p>2.2. На стр. 58, във връзка с текста за АИС „СОУ Ангел Кънчев“, гр. Варна, по отношение на замърсителя <i>азотен диоксид</i> в изречението „<i>В сравнение с предходните години до 20Юг. тенденцията на намаляване на броя на превишенията и концентрациите на замърсителя не се поддържа</i>“, не става ясно какво точно се има предвид. Предлагаме да се коригира или да отпадне.</p> <p>3. На стр. 111 в Доклада (съответно на стр. 51 в Нетехническото резюме), в раздел РИОСВ Бургас, изречение първо да се съкрати, като отпадне следния текст след запетайката „<i>като територията на действие на инспекцията е втората по големина в страната</i>“.</p> <p>Мотив: Записът съдържа некоректна информация.</p> <p>4. В таблицата с мерки за наблюдение по време на прилагането на Морската стратегия, на стр.</p>	<p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p>	<p>1. ДЕО е допълнен</p> <p>2. ДЕО е допълнен с актуалната информация и текстовете са коригирани</p> <p>3. Извършена е изисканата корекция на ДЕО</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>365 в Доклада (съответно на стр. 137 в Нетехническото резюме), от определените органи отговорни за изпълнението на мерки 1 и 2, да отпаднат РИОСВ. Мотив: Провеждането на описания мониторинг е извън компетенциите на РИОСВ.</p> <p>5. По отношение на компонент „Води“:</p> <p>5.1. Стр. 282 от ДЕО на Морската стратегия, Таблица 1 „Оценка на въздействията на ниво Нови мерки от ПоМ - Повърхностни води По отношение анализа и описанието на очакваното въздействие на Мярка № 3 „Разработване и прилагане на национален План за действие за Черно море по отношение на морските отпадъци“ следва да се има предвид, че в определението за повърхностни води се включват и крайбрежните води и в тази връзка текстът е добре да се прецизира. Същата препоръка се отнася до анализите и описанията на очакваното въздействие на част от мерките от таблица 54 по отношение на въздействието върху повърхностните води. Да се коригира заключението „Повърхностните води не са част от морската околна среда, така че не може да се очаква влияние и върху дескрипторите на морската среда“.</p> <p>5.2. Стр. 290 от ДЕО на Морската стратегия, таблица 2 „Оценка на въздействията на ниво Нови мерки от ПоМ - Морски води По отношение анализа и описанието на очакваното въздействие на Мярка № 6 „Информационни кампании на лицата, извършващи стопански риболов в Черно море, за ползите от прилагането на риболовни техники и оборудване, щадящи околната среда“ препоръчваме да се коригира текстът, тъй като е неверен: „Мярката е насочена основно към опазване на биоразнообразието и няма връзка с морските води. Следователно, не се очаква въздействие от нея. Не се очаква тя да повлияе и върху дескрипторите, свързани с морските води.“ При повечето от мерките от тази таблица, анализът и описанието на очакваното въздействие завършва с израза „Не се очаква тя (мярката) да повлияе и върху дескрипторите, свързани с морските води“. Не става ясно какво точно се има предвид с това заключение.</p> <p>5.3. Стр. 312 от ДЕО на Морската стратегия, Таблица 3 „Оценка на въздействията на ниво Нови мерки от ПоМ- Биологично разнообразие, 33 и 3Т“: Анализът и описанията на очакваното въздействие от мерките на Морската стратегия върху Биологично разнообразие, 33 и 3Т са разработени детайлно, с разбиране и отчитане на очакваното въздействие. Препоръчваме текстът на горепосочените таблици 54 и 56 да се разработи по аналогия с направеното по табл. 61.</p> <p>6. По отношение на компонент „Биологично разнообразие“: Извършена е коректна оценка на съществуващото състояние на компонентите на околната среда, в т.ч. биологичното разнообразие и факторите, оказващи въздействие върху тях, но даваме</p>	<p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p>	<p>4. Извършена е изисканата корекция на ДЕО</p> <p>5.1. Текстовете са редактирани и прецизирани</p> <p>5.2.Текстовете са прецизирани и коригирани</p> <p>5.3. Препоръката е взета предвид</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>следните технически бележки:</p> <p>6.1. Текстът „ <i>Неселективният улов на риби води до приулов на риби и морски китоподобни, които не са предмет на риболов и увреждане на популациите им.</i> “ да се замени с „Риболовът, особено някои конкретни типове, води до приулов на риби и китоподобни бозайници, които не са предмет на риболов и причинява увреждане на популациите им“;</p> <p>6.2. Навсякъде в текста на ЕО „<i>делфини</i>“ да се замени с китоподобни бозайници, тъй като видът муткур (морска свиня) не представлява делфин;</p> <p>6.3. По отношение на мерките за наблюдение и контрол (стр. 365 са предвидени само три мерки), считаме че следва да бъдат допълнени с формулиране на мярка за определяне на прагови стойности за смъртността на китоподобните бозайници в резултат на случаен приулов (Дескриптор 1 - Биоразнообразие, критерий D1C1), като отговорни за изпълнението следва да бъдат БДЧР, ИО-БАН и ИАРА, а органи по контрол МОСВ и МЗХ. Обръщаме внимание, че специално по отношение на вида муткур (<i>Phocoena phocoena</i>) в Черно море, България следва да изпълни конкретни мерки и да постигне цели, заложи в <i>План за действие на Европейския съюз: Опазване и възстановяване на морските екосистеми за устойчиво и издръжливо на сътресения рибарство</i>, за които страната е поела ангажимент чрез национална пътна карта.</p> <p>7. По отношение компонент „Защитени територии“: На стр. 140 в Доклада за ЕО, т.4.6.9. <i>Защитени зони и защитени територии</i> по отношение на защитени територии е посочено, че „...<i>Изцяло в морска среда (без сухоземен компонент) е единствено ЗМ „Кокетрайс</i>“. Обръщаме внимание, че и ЗМ „Залив Корал“ попада изцяло в морската акватория и в границите ѝ не е включена сухоземна част. В Приложение 4-2: <i>Защитени територии в териториалния обхват на Морската стратегия</i> да се добави защитена местност „Камчийски пясъци“, обявена със Заповед № РД- 279 от 5 април 2024 г. на министъра на околната среда и водите, обнародвана в ДВ бр. 36/23.04.2024 г.</p> <p>8. По отношение на част защитени зони от мрежата „Натура 2000“: С писмо на МОСВ, с изх. № ЕО-11/08.03.2024 г., е извършена преценка, че проектът на „<i>Морска стратегия на Република България 2022-2027г</i>“ няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони. В тази връзка не е разработен доклад за оценка степента на въздействие (ДОСВ), като приложение към доклада за ЕО.</p> <p>9. По отношение на „Управление на отпадъците и опазване на почвите“: В Мярка № 3 „ <i>Разработване и прилагане на национален План за действие за Черно море по отношение на морските отпадъци</i>“ е извършена детайлна оценка на състоянието на морските отпадъци в Черно море, включваща анализ на видовете отпадъци, техните източници, разпределението им в морската среда и въздействието им върху екосистемите.</p>	<p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p> <p>Да</p>	<p>6.1. Текстът е заменен</p> <p>6.2. Корекцията е извършена</p> <p>6.3. Формулиране на нова мярка и ДЕО е допълнен</p> <p>7. Корекцията е извършена</p> <p>8. Няма забележки и препоръки</p> <p>9. Морските отпадъци (Дескриптор 10 от РДМС)</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>По отношение на предложението за „Институция(и), отговорна за прилагането на мярката“, дадено с писмо с изх. № ЕО-11/08.03.2024 г. на МОСВ, в текста на документ: <i>Приложение 1.2: Списък на нови мерки (национални и трансгранични), втори цикъл на РДМС 2022-2027</i>, по Мярка 3 „Разработване и прилагане на национален План за действие за Черно море по отношение на морските отпадъци“ следва да се внесат корекции по отношение на „Институция(и), отговорна за прилагането на мярката“ и „Заинтересовани страни“, като предлагаме за „Институция(и), отговорна за прилагането на мярката“ да се поставят Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС), Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (Дирекции „Бургас“ и „Варна“), а в заинтересовани страни да се поставят освен Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура (ДППИ), пристанищни оператори, Министерство на туризма (МТ), Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), областни администрации и общини, Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ПАРА), концесионери на плажни ивици и Министерство на околната среда и водите (МОСВ), Басейнова дирекция „Черноморски район“, Регионални инспекции по околната среда и водите - Варна и Бургас (РИОСВ-Варна и РИОСВ-Бургас).</p> <p>Като мотив за предложението, управлението на морските отпадъци са в обхвата на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България, и като „Институция(и), отговорна за прилагането на мярката“ следва да бъде Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС), Изпълнителна агенция "Морска администрация" (Дирекции „Бургас“ и „Варна“).</p> <p>Разпоредбата на чл. 53, ал. 1 от Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България забранява изливането, изхвърлянето и потопяването от кораби, въздухоплавателни средства, платформи или други изкуствени съоръжения и от брегови източници на всякакви видове твърди и течни отпадъци. Условието и реда за предаване и приемане на отпадъци от всички кораби, които посещават пристанищата на Република България, независимо от знамето, под което плават се урежда в Наредба № 15 за предаване и приемане на отпадъци от кораби, издадена от министъра на транспорта и съобщенията, а Изпълнителна агенция „Морска администрация“ осъществява контрола по спазването на изискванията на тази наредба чрез териториалните си дирекции.</p> <p>Съгласно чл. 1 от Конвенцията за предотвратяване на замърсяването на морската среда от преднамерено изхвърляне на отпадъци и други материали от 1972 г., която България е ратифицирала през 2005 г. договарящите се страни, индивидуално или колективно, организират ефективен контрол на всички източници на замърсяване на морската среда и обещаваат специално</p>		<p>включват твърди отпадъци с антропогенен произход от сухоземни и морски източници, попаднали в морската среда. Настоящата мярка е актуализираната мярка №3 „Приемане и прилагане на Регионален план за действие за Черно море по отношение на морските отпадъци“ от ПоМ 2016-2021 г. Предвид, че етап 1 от същата е изпълнен, а именно изготвен и приет е Регионалният план, мярката е преформулирана като остават етапите – изготвяне и прилагане на национален План, и обмен на информация между България и Румъния.</p> <p>Обхватът на мярката, вкл. отговорни институции и формулярът с подробното описание на мярката са консултирани с компетентните органи при планирането ѝ за първата ПоМ, както и при изготвянето на проекта на ПоМ 2022-2027, като не е изведена необходимост от коригирането ѝ. (полета „Отговорни/ компетентни органи (от националния доклад по чл. 7 от РДМС)“ и „Отговорни/ компетентни органи/ организации по прилагането (в случай, че са различни от посочените в предходното поле)“.</p> <p>Същите тези институции са посочени като заинтересовани страни в Приложение Нови мерки</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		<p>да предприемат всички практически стъпки да предотвратят замърсяването на морската среда от изхвърляне на отпадъци и други материали, които могат да представляват опасност за човешкото здраве, да увредят живите ресурси и живота в морската среда, да увредят местата за почивка и отдих или да влияят на друго правомерно ползване на морето.</p> <p>10. Съгласно становище на Министерството на здравеопазването (МЗ), с изх. № 04- 09-76/11.06.2024 г./ вх. ЕО-11/11.06.2024 г. на МОСВ, МЗ няма бележки и предложения по предоставените документи, като счита, че доклада по екологична оценка разглежда в необходимата степен и обем очакваните въздействия от изпълнението на Морската стратегия на Република България за периода 2022-2027 г.</p> <p>11. Указания за следващите действия, които да се предприемат по процедурата по ЕО за проекта на Морска стратегия на Република България за периода 2022-2027 г.:</p> <p>1. Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, предвид че за проекта на Морска стратегия се изисква обществено обсъждане по реда на <i>Закона за водите</i>, следва да проведете предвиденото обществено обсъждане при спазване на изискванията на чл. 21, ал. 2 от същата Наредба.</p> <p>2. След провеждане на общественото обсъждане е необходимо да отразите в документацията по ЕО, в т.ч. в справка за резултатите от извършените консултации всички получени становища в резултат на консултациите по чл. 20, ал. 1 и ал. 3 от Наредбата за ЕО и на общественото обсъждане.</p> <p>След изпълнение на предходните стъпки следва да внесете в МОСВ окомплектовано искане за издаване на становище по ЕО по реда на чл. 23, ал. 1 от <i>Наредбата за ЕО</i>. Обръщаме внимание в случай, че в резултат на консултациите, в т.ч. общественото обсъждане, е необходимо да бъдат разгледани и оценени други алтернативи, мнения или предложения към проекта на Морска стратегия 2022-2027 г., следва да се възложи допълване на доклада за ЕО или да се прецени възможността от продължаване на консултациите, включително организиране на ново обществено обсъждане. Мотивите за възлагане/отказ от възлагане на допълване на доклада за ЕО или</p>	Да	<p>2022-2027 („Annex III.2_New measures_2022-2027“), като това ще бъде коригирано, съобразно гореизложеното.</p> <p>В допълнение, вече има текущи дейности от страна на БДЧР по изготвяне на проект на национален План, на база приетия регионален План към Черноморската комисия. Останалата част от мярката е непроменена.</p> <p>10. МЗ няма бележки и предложения</p>

№	Компетентен орган/ Заинтересована страна	Описание на изразени становища/ препоръки/ бележки и др.	Приети/ Неприети	Начин на отразяване на коментарите
		преценяването за продължаване на консултациите е необходимо да бъдат включени в документацията по чл. 23, ал. 1 от <i>Наредбата за ЕО</i> .		